

Latweefchu Amises.

Ar augstas Geweschanas - Kummissiones sianu un nowehleschanu.

Nr. 16. Zettorsdeena 19tā Aprila 1828.

Wisseem derriga pamahzifchan a.

Jau Sihrafs, schis gudrs un deerabihjigs wihrs, mahza: „mans behrens, ja tu ne wessels esti, tad ne turri to par neefu. Tad dohd arridsan ahrstam weetu, jo tas Rungs irr winnu raddijis, un ne atlaid winnu no tewim nohst, tamehr winna buhs waijaga. Wesseliba un zweika buhschana irr labbaka ne kā neisskaitama manta. Ne kahda baggatiba irr tik labba, kā wessela meesa.“ — Bet jebchu nu gan ikatrs zilweks no ta irr pahrleezinahs, ka teescham tees Sihrafs schinnis wahrdos mahza, jebchu ikatrs pats fewim fakka: wesseliba irr ta wissu augsti kohpjama un zeenijama manta, ratschu wehl dauds un daudsreij arri atrohn, ka zilweki tā par sawu paschu un tuvaka wesselibun ne gahda, kā tas pareisi un peenahkahs. Ihpaschi tas pee tahdahm slimmibahn noteek, fo pahr weeglahm turr; gan tad pee ahrsta (daktera) jeb ne mas ne eet, jeb arri winna pamahzifchanas un preekschrakstus pareisi ne nem wehrā un tā ne isturrah, kā dakers pawehl un pee kohdina; tapehz nu arri dauds zilweki mirst, kas wehl dsihweji bija un teescham ne buhtu mirruschi, kā winni fewim paschus jeb kā zitti tohs buhtu wairak kohpuschi un fargajuschi. Teescham dauds assaras kappenēs masak birtu, kā wissi zilweki sawus peeklahjumus prett slimmeekeem peepilditu, kā winni tā isturretohs, kā dakers mahza un stahsta. Daschureis arri zilweki ihsti ne sinn, kā teem irr ja isturrah, kas teem ja darra daschās slimmibās, un us fo jo wairak pee teem slimmeeem pascheem irr ja rauga, kas arridsan waina tohp, ka zilweki preeksch laika mirst, kas wehl buhtu warrejuschi dseidinati kluht. Tā ihpaschi schinni laikā muhsu starpā,

un kā dsirdam arri zittās weetās, lehzenes jeb massalas zilwekus sagrahbi un mohza, un daschi jau lehzenes mirruschi. Kad nu ir muhsu jo sprattigs un gudrs dakers puhledamees un darbodamees wisseem paligu dabhina, kas tikai pehz sahleem nahf, kad winsch ir teem, kas pee winna paligu mekle, skaidri isskahsta, kā tohs slimmus, kas lehzenes gull, waijaga kohpt un kas irr ja darra, lai schi lippiga kaita zilweku ne nokauj, tatschu daktera mahzibas un mahzifchanas naw wisseem sinnamas, un dasch, kas gan pareisi turretohs, tatschu maldahs, ihsti ne sinnadams, kas derr, kas ne; tapehz muhsu mihlohts daktera kungs no schehlsfirdbas speests, man irr sinnamu darrijis, kas ihpaschi pee tahdeem slimmeeem, kas lehzenes gull, irr wehrā ja nem, lai schahs winna pamahzifchanas za ur to, ka tahs basnizā tohp fluidinatas jo wairak sinnamas taptu; un kad nu schahs pamahzifchanas wisseem derrigas, tad gan arri juhs, mihi laffitaji, ne dusmoseees, tahs awisēs atrohnhoft; un tā laffat tad nu apdohmigi un leekat labbi wehrā, fo sprattigs un gudrs dakers mahza, kā irr ja isturrah, kad lehzenes jeb massalas gull. — Gekam wehl tahs lehzenes pawissam irr isfittuschas un redsamas, dussels (kleppus, kahsa) un smaggas fruhetes zilweku sakampi un mohza, un kad tahdā laika kā taggad, kurrā wissur jeb tomehr dguds weetās lehzenes atrohnamas, tahs minnetas, unites, dussels un smaggas fruhetes rohnahs, kad turflaht zilweks no gaismas behg, preeksch gaismas kaunahs, kad tam galwa fahp un ehdeens ne finekke un ne gribbahs, ir meegs ne nahf, turpretti jo wairak slabyst un dsert gribbahs, tad gan allasch lehzenes jau meesa un drohschi gaidas; tahdā laika jo wairak irr jasargajahs, ka ne faaukstejahs, ihpaschi tad, kad meesa us

swihschani lohzahs, kas taī brihdi mehds buht. Laukā jeb ahrā ne waijaga iseet un paschā istabā ne waijaga flahf pee durwim stahweht, jo zaur tāhm allasch aufsts wehjsch naht, lai ir wehl tik lehnas un mas taptu atwehrtas. Dsehreenam ne waijaga aufstam buht, un kad uhdeni dserr, tad tam waijaga jau labbu brihdi istabā buht no-stahwejis un remdens tappis, eekam to dserr; pee behrneem us to irr jaskattahs, fa winni gulloht ne nospahrdahs un apseggi ne noswesch, bet par dauds fiftus winnus arri ne waijaga ap-segt un turreht, tapehz arri istabas ne waijaga lohti stipri kurrinah, lai par dauds ne fakarstahs, kas tik pat skahde, fa kad faauftahs. — Kad nu lehzenes irr isfittuschas un ihpaschi, kad winnas jau nokalst, tad tee slimneeki dohma, fa teem ne kas wairs ne kaisch; teem labba duhscha un winni sawā prahfā dohma, fa teem nu ne waidsetu wairs fargatees, fa nu warretu turretees fa wessels zilweks, bet tas tā naw un jau dauds reis winni tad tikkai jo bresmigi slimmī tohp, kad winni jau bij eesahkuschi atspirgt un zeltees. Pehz tam, fa lehzenes noschuhst, ahda swihnaina tohp un swihmu fahrtā it fa elijas no meefas noeet; schinnī laikā, kamehr tas irr un rohnahs, allasch wehl lohti waijaga fargatees un ihpaschi par to irr jagahda, fa ne faauftahs, tapehz arridsan tahdi zilweki, kas lehzenes gullejuschi, lai mas eeksch peezahm neddelahm ne drihkf pirs eet un trihs neddelas teem allasch waijaga istabā palikt. Gan arri paschā slimmibā par to ja gahda, fa slimneeks ne gull tahdā weetā, fur gaisma azzis spihd, bet labbaki patumschā weetā, kurrā faules un deenas gaischums tik lohti ne spihd. Daschureis tahdeem slimmeeem, kam lehzenes, par atspirgschanu mehds brand-wihnu doht dsert, bet tas naw labbi un turpretti lohti skahde; tas wissu derrigs dsehreens irr ssödrys uhdens, jeb maises-uhdens, jeb arri mee-scha-uhdens, kas tā tohp taishits, prohti: weena sanja meeschu ar weenu stohpi sfaidru, tihru uhdeni tik ilgi tohp wahrita, kamehr tee grandi pahrplihst. Ja teem slimmeeem kam lehzenes, ne gribbahs ehst, tad jo labbi, kad tee arri ne fo ne ehd, bet ja teem ehdeens eefahrojahs, tad teem eesahkumā ne kas naw ja ehd, fa tikkai

ween plahna peenu putra un putru tumma, bet tikkai mas maises. Par wissuwairak jafargajahs, fa ne faauftahs wehjā laukā un fa ne fakarstahs jo fiftas istabās jeb pee krahfna. Turklaht nu arri wissuwairak wehl par to irr jagahda, fa tahs sahles, fo ihsaais dakters dohd, ittin tā tohp cenemtas, fa nospreests, un fa ittin tā isturrah, fa wisch mahza un parwehl.

***** y.

No Birschu muischas.

Tahda pastahwiga seema retti redsama bija, fa ta, kas nu beidsahs. No 18tas deenas Oktobera mehnescha lihds 19tu Merza mehnescha mehs warrejam arveen kammanās braukt. Kad arri mihsstis laiks gaddijahs, tad tomehr sneegs ne wissai nokusse, un pehz ne dauds deenahm, seemas zelsch atkal bija fa bijis. Vahr wissu seemu mums ne bija ne wissin dauds sneega, tikkai 2 neddelas pehz gaweneem eesahze sneega puttenis. Salna gan stipra bija, daschureis lihds 27 grahdeem. Orihs pehz jauna gadda druids pee mums eesahze rahditees, un taggad woh dauds fintu lauschu ar to puhlejahs. Kad arri drudsis fahdu brihdi paleek nohst, tad tomehr atkal ohtru un treschu reis slimneekam uskrihi. Lai Deews mums drihs dohd fiftakas deeninas, tad arri schi slimmiba nostahsees.

Gan pehrngaddā deesgan salmu usauge, bet tomehr taggad pee seemekeem leels barribas truhkums irr. Woi lohpi stipra seemā teesham wairak ehde, woi fainneeki no eesahkuma teem aplam dewe, fur irr ta waina? — Tat deena pehz Puhpulu swchtdeenas, kad wehl ne weens to dohmaht ne dohmaja, Daugawa faru led dus tiltu salausija, un pee Ichkaba pilseftas bes wissas fahdes garram nesse. Gan led dus lohti beess bija, bet sneega uhdens, kas no mallu mallahm peeskrehje, to pazehle un ar straumes spehku to aishrahwe. Taggad atkal falst un uhdens ahtri friht; Deews sunn, fa struhges ees, ja uhdens atkal ne fahktu audsin.

L.....

Usmanneschana tafs bohstahwu
mihklas Nr. 13 f. g. Alwîse.

Pirmais wahrds, kas mihkla schi
Rahda, lai mehs usminnam,
Ko no tam mehs saprohtam;
Katrîs multis dshwo plaschi.

Ohtru atrohn swijneeli.
Bohstahwu kad atrauji,
Lad tu staidri eeraugi,
Ka tas irraid siwes: laschi.

Treschu kuhram ussauzi;
Lai tas kaulus peespestu,
Un to darbu paseigtu:
Skubbinees jel draugs tu afchi!

Zettorts wahrds, kad prassii
Weenam, kas jaw redseja,
Kurra kafke naudeja,
Lad tas isteiks. tewim; raug schi.

Leel-Eserë zschä April 1828.

M. V.

Teesas fluddinachanas.

Ta pee Kuldigas aprinka teesas edosta mantoschanas
grahmata jeb testamente ta appaksch Sessiles
muischias nomirruscha meldera Johann Gottfried Weiß
preesch peeminnetu teesu tas 7tä Meija deenâ schi
gadda taps wallam plehsta un pafluddenata, kas scheit
wisseem, kam datta irr, par wehranemchanu tohp
fimmams darrichts. Kuldigas aprinka teesa 6tä Aprila
1828.

(Nr. 345.)

Affers Heucking.

E. Günther, Sistehrs.

Ka pehz Wentespils aprinka teesas nospreeduma
tafs atlifuschas leetas tafs nomirruschias atraitnes
Maria Baekmann eeksch tafs pee Wensawas peederris-
gas Ohbesmuischias tai 20tä Aprila schi gadda preesch
un pehz pusdenas teem wairaksohlideem uhtropé
taps pahrohtas, teem pirzejeem scheit tohp summams
darrichts. Wentespils 3schä Aprila 1828.

Pehz pawehleschanas,
Sistehrs D. Michelsohn.

No Wentespilles pilskunga teesas tohp scheitan
summam darrichts, ka dehl nemaksatahm frohna nodoh-
schahn, no Suhru pagasta draudses, tann 10tä
Meija mehnescha deenâ f. g. taps 120 sirgi, 60 goh-

wis, 120 zuhlas un 40 aites, Suhru muischâ, Wentes-
pilles kirsphle, uhtropé pahrohtti. Wentespilles pil-
skunga teesa 9tä Merza 1828.

Us tizzibu,

(Nr. 673.) * Sistehrs C. V. Schiemann.

Us pawehleschanu tafs Keiseriffas Majesteetes,
ta Patwaldineka wissas Kreewu Walsts u. t. j. pr.,
tohp no Santes pagasta teesas aizinati, tee, kam fah-
das parradu prassichanas no tafs Santes fainmeeka
Miskalnu Mikkela, prohti, kas pats sawas mahjas
dehl truhkuma nodevis, un par kurra mantu konkurse
spreesta, lai tee lihds 23schu Aprila mehnescha schi
gadda pee schihs pagasta teesas peeteizahs.

Santes pagasta teesa 31mä Merza 1828.

Santing Anß, pagasta teesas wezzakais.
Carl Stern, pagasta teesas frihweris.

Us pawehleschanu tafs Keiseriffas Majesteetes,
ta Patwaldineka wissas Kreewu Walsts u. t. j. pr.,
tohp no Sessiles pagasta teesas wissi tee, kam fahdas
taisnas parradu prassichanas pee Sessiles muischas
fainmeeka Stahru Janna, kas sawas mahjas pats irr
atdevis, un par kurra mantu zaur scho teesu konkurse
spreesta, aizinati, pee saudeschanas sawas orassichana-
nas, lihds 26tu Aprila schi gadda, kas par to weenigu
un isslehgchanas terminu nolikts irr, ar sawahm
prassichanahm woi paschi, woi zaur weetnekeem, kur
kahdi wehleti irr, pee schihs teesas peeteilees, ar to
ihpaschu pamahzifchanu, ka neweens, kas lihds tai
wirspeeminnetai deenai nebuhtu peeteizees, pehzaki
wairs netaps peenemts. Sessiles pagasta teesa 21mä
Merza 1828.

Muischemneku Zurre, pagasta teesas wezzakais.

(Nr. 12.) J. Hermaun, teesas frihweris.

Us pawehleschanu tafs Keiseriffas Majesteetes,
ta Patwaldineka wissas Kreewu Walsts u. t. j. pr.,
tohp no Palanges pagasta teesas summams darrichts,
ka 23schä, 24tä un 26tä schi Aprila mehnescha deenâ
eeksch teem Palanges zeemcem Polibgit, Swenten,
Schelwen un Wirstinikken, muischas parradu labbad
atuemtas mahju leetas, gohwis, sirgi u. fihki lohpi,
us uhtropi wairak sohltajeem, prett tuhdalinu maksa-
chanu pahrohtti kluhs. Palanges pagasta teesa 7tä
Aprila mehnescha deenâ 1828.

Us tizzibu,

(Nr. 63.) R. Meyberg, pagasta teesas frihweris.

No Behrsmuischias pagasta teesas teek wissi tee, kam
taisnas parradu prassichanas pee ta Behrsmuischias
fainmeeka Stirne Andrejja irr, kas sawas mahjas

inventarium truhkuma dehl pats atdewis, un par kurra mantu konkurse nolikta, aizinati, lai wisswehlaki lihds 19tu Meijs 1828 pee schihis pagasta teesas peeteizahs. Behrsmuischais pagasta teesa 17tā Merza 1828.

(S. W.) ††† Zaune Willum, pagasta wezzakais.
(Nr. 6.) H. E. Unbehaun, teesas frihweris.

* * *

Pehz Kukschas pagasta teesas spreeduma tohp wissi parradu deweji ta Kukschas fainneeka Widdinu Andsha, kas sawas mahjas nespelzibas dehl pats atdewis, un par kurra mantu konkurse spreesta, aizinati, lihds 23schu Meijs mehneshcha deenu f. g. pee schihis pagasta teesas peeteiktees. Kukschas pagasta teesa 28tā Merza 1828.

(S. W.) ††† Gallist Uins, pagasta wezzakais.
(Nr. 27.) A. P. Brennsohn, pagasta teesas frihweris.

* * *

No Rundahles pagasta teesas tohp wissi tee, kam taisnas parradu prassischanas pee ta Rundahles fainneeka Leineeku Fahna irraid, kas sawas mahjas inventarium truhkuma un zittas parradu dehl pats atdewis, un par kurra mantu konkurse nolikta, aizinati, lai wisswehlaki lihds 1mu Juhni 1828 pee schihis pa-

gasta teesas peeteizahs, un tad sagaida, kas pehz lit. kumeemi taps spreesta.

Rundahles pagasta teesa 3schu Aprila 1828.
(S. W.) †† Seepeln Pehter, pagasta wezzakais.
(Nr. 35.) J. G. Simsohn, pagasta teesas frihweris.

* * *

Pehz Barberes pagasta teesas spreeduma tohp wissi parradu deweji ta Medum muishchais fainneeka Kinkulu Mikkela, kas sawas mahjas nespelzibas dehl pats atdewis, un par kurra mantu konkurse spreesta, aizinati, lihds 16tu Juhni f. g. pee schihis pagasta teesas peeteiktees.

Barberes pagasta teesa 16tā Aprila 1828.
(S. W.) M. Purwin, pagasta wezzakais.
(Nr. 96.) Kuhn, pagasta teesas frihweris.

Zitta fluddina fchana.

Eefsch Wihkseles d'simtēmuishchais, 2 juhdses no Lutkunes, 2 juhdses no Schlochkes un 8 juhdses no Rihges, irr slauzamas gohwis no 12 lihds 13 muzzahm us renti dabbujamas. Eefsch teem karstakeem wassaras mehneshcheem tee lohpi diwreis par deenu seku dabbu. Plaschaku sinnu warr dabbuht Wihkseles muischā.

Naudas, labbibas un prezzi tirgus us plazzi. Rihge tanni 16tā Aprila 1828.

	Sudraba naudā.	Rb.	Kp.		Sudraba naudā.	Rb.	Kp.
3 rubli 74½ kap. papihru naudas geldeja	I	—		I	pohds kannepu	I	—
5 — papihru naudas . . . —	I	33½		I	linnu labbakas surtes	I	—
1 jauns dahlderis . . . . —	I	30		I	fliftakas surtes	—	40
1 puhrs rudsu . . . tappe maksahs ar	—	85		I	tabaka . . . . —	—	75
I — kweeschu . . . . —	I	25		I	dselses . . . . —	—	85
I — meeschu . . . . —	—	63		I	sweesta . . . . —	I	75
I — meeschu = putraimu	—	—		I	muzza silku, preeschu muzzā	5	50
I — ausu . . . . —	—	47		I	— wihschnu muzzā	5	75
I — kweeschu = miltu . . . . —	I	80		I	farkanas fahls . . .	6	25
I — bihdeletu rudsu = miltu	—	—		I	rupjas leddainas fahls	—	450
I — rupju rudsu = miltu	—	85		I	rupjas baltas fahls	—	4 —
I — sirau . . . . —	—	55		I	smalkas fahls . . .	3	75
I — linnu = fehklas . . . . —	I	50		50	graschi irr warra jeb papihres rublis un		
I — kannepu = fehklas . . . . —	—	80			warra nauda stahw ar papihres naudu weenā		
I — kimmenu . . . . —	I	30			maksā.		

Es zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 161.